

НАРЕДБА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ДОКУМЕНТИ, ИЗДАВАНИ ОТ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА

Приета с ПМС № 215 от 12.08.2004 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.08.2004 г., в сила от 27.08.2004 г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. (1) Висшите училища издават следните документи за образование и квалификация:

1. диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование "специалист по ...", "бакалавър" или "магистър" и приложение към нея;
2. европейско дипломно приложение;
3. свидетелство за професионална квалификация;
4. свидетелство за призната специалност в системата на здравеопазването след завършено висше образование;
5. свидетелство за успешно завършен подготвителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език за чужденци - студенти, специализанти и докторанти;
6. свидетелство за професионално-квалификационна степен;
7. свидетелство за професионално-педагогическа специализация;
8. удостоверение за допълнително обучение или специализация.

(2) Висшите училища издават на обучаващите се лица студентска (курсантска) книжка, а при поискване - академична справка и уверение.

(3) Висшите училища поддържат главна книга и книга за регистриране на издаваните дипломи за висше образование.

Чл. 2. (1) Документите по чл. 1, ал. 1 и 2 се издават на български език.

(2) Европейското дипломно приложение се издава и на един от широко разпространените езици на Европейския съюз.

Чл. 3. (1) Висшите училища самостоятелно определят графичното оформление и организират отпечатването на документите.

(2) Документите по чл. 1, ал. 1 се издават на бланки с уникален идентификационен номер, поставен машинно, неутрален воден знак и друга защита срещу фалшифициране.

(3) Висшите училища внасят за регистрация в Министерството на образованието и науката издаваните от тях образци на документи.

Раздел II

Изисквания към съдържанието на документите

Чл. 4. (1) Дипломата за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование се издава, след като са изпълнени всички задължения по учебния план на съответната специалност.

(2) Задължителните реквизити, които съдържа дипломата, са:

1. държавните символи: наименование на държавата, държавен герб и печат с държавен герб на висшето училище;
2. данни, идентифициращи притежателя на дипломата:
 - а) име, презиме и фамилия, ЕГН (или личен номер на чужденеца), дата и място на раждане (град, село, област, държава), гражданство;
 - б) снимка, заверена с печата на висшето училище, и подпис на притежателя;
3. данни за висшето училище и обучението на притежателя на дипломата:
 - а) наименование и местонахождение на висшето училище;
 - б) наименование на основното звено, организирано обучението;

в) наименование на образователно-квалификационната степен, специалността и професионалната квалификация;

г) продължителност на обучението по учебен план (брой семестри);

д) среден успех от курса на обучението, общ брой кредити; среден успех от държавния(те) изпит(и) и/или среден успех от дипломната работа (с думи и с цифри);

е) наименование на втора специалност и придобитата професионална квалификация; среден успех от курса на обучението, общ брой кредити; среден успех от държавния(те) изпит(и) и/или дипломната работа (с думи и с цифри);

ж) номер и дата на протокола на държавната изпитна комисия, взела решение за признаване на завършената образователно-квалификационна степен и придобитата професионална квалификация;

з) подпис на ректора на висшето училище и на декана (ръководителя) на основното звено, организирано обучението; дипломите не могат да бъдат подписвани от упълномощени лица;

и) серия и уникален идентификационен номер на дипломата; регистрационен номер и дата.

(3) Задължителните реквизити, които съдържа приложението към дипломата, са:

1. данни, идентифициращи притежателя на дипломата - име, презиме и фамилия;

2. данни за резултатите от обучението:

а) продължителност на обучението по учебен план (брой учебни години/семестри); форма на обучение;

б) образователно-квалификационна степен и специалност;

в) наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план;

г) оценки от положените изпити (с думи и цифри), среден успех от курса на обучението (с думи и с цифри);

д) наименование на учебните дисциплини, по които е проведен държавният(те) изпит(и);

е) оценки и среден успех от държавния(те) изпит(и) (с думи и с цифри), брой кредити;

ж) тема и оценки на дипломната работа (с думи и с цифри), брой кредити;

з) втора специалност, наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план; оценки от положените изпити (с думи и с цифри); среден успех от курса на обучението (с думи и с цифри); наименование на учебните дисциплини, по които е проведен държавният изпит; оценки и среден успех от държавния изпит, брой кредити и/или тема и оценки от дипломната работа (с думи и с цифри), брой кредити;

и) печат на висшето училище; подписи на ректора (ръководителя) на висшето училище и на ръководителя на звеното, осъществило обучението;

к) текст: "Приложението е невалидно без диплома серия ..., уникален идентификационен номер ... и регистрационен номер/..... дата".

Чл. 5. (1) Дубликат на диплома за висше образование се издава, когато оригиналната диплома е изгубена или е станала негодна за ползване.

(2) За получаване на дубликат заинтересуваното лице подава молба до:

а) ректора на висшето училище, издало оригиналната диплома;

б) ректора на висшето училище, което е приело архива - в случай че висшето училище, издало оригиналната диплома, е закрито или преобразувано;

в) държавния архив - в случай че той е приел за съхраняване архива на висшето училище, издало оригиналната диплома.

(3) Дубликатът на диплома се издава върху образец-дубликат, съдържащ всички реквизити на оригиналната диплома, като в него се отразяват данните, съответстващи на периода на обучението, и се подписва от действащите в момента на издаването декан на факултет (ръководител на основното звено) и ректор на висшето училище. В дубликата се включва следният допълнителен текст: "Дипломата е дубликат на невалидна диплома серия ..., уникален идентификационен номер ..., регистрационен номер ..., издадена от (изписва се името на висшето училище, издало оригиналната диплома)".

(4) Върху подписа на ректора се полага печатът на висшето училище с държавния герб и се вписват датата и годината на издаване на дубликата. Регистрационният номер, под който се регистрира дубликатът на дипломата, е поредният номер в книгата за регистриране.

(5) Негодната за ползване диплома се представя във висшето училище и върху нея се записва текст: "невалидна - издаден дубликат", поставят се подпис на длъжностното лице, дата и печат на висшето училище.

Чл. 6. На лицата, завършили нова специалност на съответната образователно-квалификационна степен по време на обучението си по първата специалност, се издава и нова диплома за висше образование.

Чл. 7. (1) Европейско дипломно приложение се издава като допълнение към оригиналната диплома и не заменя официалното приложение към дипломата за висше образование.

(2) Европейското дипломно приложение следва да съдържа цялата информация съгласно реквизитите на приложения № 1 и 2.

Чл. 8. (1) Свидетелство за професионална квалификация се издава след проведено обучение по специализиран учебен план. С него се удостоверява приключването на завършена форма на подготовка, в резултат на която може да се придобие определена квалификация, но не и образователна степен и специалност.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. данни, идентифициращи притежателя на свидетелството и висшето училище, организирано обучението:

а) наименование на държавата;

б) наименование и местонахождение на висшето училище, организирано обучението;

в) наименование и местонахождение на основното звено, осъществило подготовката;

г) снимка, заверена с печата на висшето училище, серия и уникален идентификационен номер на свидетелството, подпис на притежателя на документа;

д) име, презиме и фамилия, ЕГН (или личен номер на чужденеца), дата и място на раждане (град, село, област, държава);

е) серия и номер на дипломата за завършена образователна степен (след средно образование или в системата на висшето образование), наименование на специалността и на образователната институция, от която е издадена;

ж) наименование на обучението и придобитата квалификация, продължителност и форма на обучението;

з) среден успех от положените изпити и успех от държавния изпит (с думи и с цифри) и/или дипломен проект;

и) дата и номер от протокола на изпитната комисия;

к) подписи на ректора (ръководителя) и на декана (ръководителя) на звеното, провеждащо обучението;

л) печат, регистрационен номер и дата на издаване на свидетелството;

2. данни за резултатите от обучението, които се отразяват в приложение към свидетелството:

а) име, презиме и фамилия на притежателя на документа;

б) наименование на учебните дисциплини, хорариум и оценки от положените изпити (с думи и с цифри);

в) среден успех от обучението (с думи и с цифри);

г) подписи на ректора и на декана (ръководителя на звеното, провеждащо обучението), печат на висшето училище;

д) текст: "Приложението е невалидно без свидетелство с регистрационен номер/.....дата".

Чл. 9. (1) Свидетелство за призната специалност в системата на здравеопазването след придобито висше образование се издава от висшите медицински училища и от Военномедицинската академия на завършилите следдипломна специализация, с което им се признават права на специалисти по определена медицинска специалност.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. наименование на държавата;

2. наименование и местонахождение на висшето училище, организирано обучението;

3. серия и уникален идентификационен номер на свидетелството, дата на издаване и регистрационен номер;

4. текст: "Признават се права на специалист по (изписва се наименованието на придобитата медицинска специалност), считано от (дата)";

5. име, презиме и фамилия, ЕГН (или личен номер на чужденеца), дата и място на раждане;

6. снимка и подпис на притежателя на свидетелството;

7. данни от дипломата за висше образование - наименование на висшето училище, образователно-квалификационна степен, специалност и професионална квалификация; серия и уникален идентификационен номер;

8. подпис на ректора и печат на висшето училище с държавния герб.

Чл. 10. (1) Свидетелство за успешно завършен подготовителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език се издава на чужденци - студенти, докторанти и специализанти.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище и на основното звено, осъществило подготовката;

2. име, презиме и фамилия, дата и място на раждане, личен номер на чужденеца;

3. учебни дисциплини, оценка от положените изпити (с думи и с цифри), брой кредити;

4. подпис на ректора и ръководителя на звеното, печат на висшето училище;

5. регистрационен номер и дата на издаването.

Чл. 11. (1) Свидетелство за професионално-квалификационна степен се издава на педагогическите кадри от системата на народната просвета.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено;

3. име, презиме и фамилия, ЕГН, дата и място на раждане;

4. серия, уникален идентификационен номер и дата на издаване на дипломата за висше образование, образователно-квалификационна степен и специалност;

5. текст: "придобил(а) (отбелязва се поредността на притежаваната професионално-квалификационна степен) на ... (дата) със свидетелство №, издадено от (наименование на институцията, издала свидетелството) въз основа на ... (изписва се основанието) и заповед на ... (изписва се длъжността на лицето и институцията, издало заповедта)";

6. придобита професионално-квалификационна степен;

7. подпис на ректора и ръководителя на основното звено, печат на висшето училище;

8. регистрационен номер и дата на издаване на документа.

(3) Свидетелство за професионално-педагогическа специализация се издава на педагогически кадри, завършили едногодишна професионално-педагогическа специализация.

(4) Свидетелството по ал. 3 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище и основното звено, организирано обучението;

2. име, презиме и фамилия, ЕГН, дата и място на раждане, община, област;

3. текст: "е завършил(а) едногодишна професионално-педагогическа специализация в периода от ... до ...";

4. тематика на специализацията;

5. среден успех от курса на обучението по учебен план (с думи и с цифри);

6. подписи на ректора (директора) и ръководителя на основното звено, печат на висшето училище;

7. регистрационен номер и дата на издаване на свидетелството.

(5) Приложението към свидетелството за професионално-педагогическа специализация съдържа:

1. име, презиме и фамилия;

2. наименование на учебното заведение, специалност, серия и уникален идентификационен номер на дипломата за висше образование;

3. изучавани учебни дисциплини, оценки (с думи и с цифри), среден успех, тема на дипломната работа и успех от защитата (с думи и с цифри);

4. подписи на ректора (директора) и ръководителя на основното звено, печат на висшето училище;

5. текст: "Приложението е невалидно без свидетелство за професионално-педагогическа специализация, серия ..., номер ... и регистрационен номер ..., дата ...".

Чл. 12. (1) Удостоверение се издава след проведено допълнително обучение или специализация в различни форми за повишаване на квалификацията.

(2) Удостоверението по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено, осъществило подготовката;

3. име, презиме и фамилия, дата и място на раждане (град, село, област, държава) на притежателя;

4. серия и номер на дипломата за завършена образователна степен (след средно образование или в системата на висшето образование) и наименование на специалността и образователната институция, от която е издадена;

5. дата на завършването и продължителност на курса;

6. тематика на обучението;

7. наименование на изучаваните учебни дисциплини;

8. оценки от положените изпити и среден успех от курса на обучение (с думи и с цифри);

9. печат и подпис на ръководителя на основното звено;

10. регистрационен номер и дата на издаване на документа.

Чл. 13. (1) Академичната справка отразява резултатите от обучението на студента на всеки негов етап. Със справката се обслужва както академичната мобилност (прекъсване, обучение в друго висше училище или в чужбина, смяна на специалност, факултет или висше училище), така и признаването на периоди на обучение.

(2) Академичната справка по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на образователната институция и на звеното, организирали обучението;

2. данни на обучаващия се - име, презиме и фамилия, дата и място на раждане (град, село, област, държава), гражданство;

3. дата на записване и поредност на курса;

4. образователно-квалификационна степен, специалност и професионална квалификация;

5. продължителност на обучението по учебен план за образователно-квалификационната степен (брой заверени семестри или учебни години);

6. форма на обучение;

7. наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж, със съответстващия им хорариум и брой кредити;

8. оценки по изучаваните учебни дисциплини (с думи и с цифри) и техните съответствия по скалата на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS), както следва: Отличен - А; Много добър - В; Добър - D, E; Слаб - F, F;

9. имена на преподавателите, провели изпитите (текущи оценки, зачоти);

10. теми на курсовите работи или проектите, тема на дипломната работа или на държавния(те) изпит(и) (с думи и с цифри), брой кредити;

11. печат и подпис на ръководителя на звеното, организирано обучението;

12. изходящ номер и дата на издаване на академичната справка.

Чл. 14. Студентската (курсантската) книжка съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено;

3. снимка на студента, заверена с печата на висшето училище, факултетен номер;

4. данни на студента: име, презиме и фамилия, ЕГН (или личен номер на чужденеца), дата и място на раждане (град, село, област, държава);

5. дата на записване във висшето училище;

6. образователно-квалификационна степен и специалност;

7. продължителност и форма на обучението;

8. подписи на ректора и на декана (ръководителя) на основното звено, организирано обучението;

9. печат на висшето училище;

10. страници за отразяване наименованията на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити, семестриалните изпити и оценките от тях, имената и подписите на преподавателите;

11. страници за отразяване на проведената учебна и производствена практика и резултатите от тях за съответния семестър (тема, база за провеждане, продължителност, успех, брой кредити, ръководител, заверка от ръководството на съответното звено, подписи);

12. страница за отразяване на темата на дипломната работа или наименованията на държавните изпити, оценки, брой кредити;

13. бележки за отпуск или промяна в студентското положение.

Чл. 15. Уверението съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено;

3. наименование на документа, регистрационен номер и дата на издаването му;

4. данни за студента: име, презиме и фамилия, ЕГН (или личен номер на чужденеца), постоянен адрес, факултетен номер;

5. учебна година, семестър, курс, образователно-квалификационна степен, специалност и форма на обучение;

6. текст: "Настоящото се издава в уверение на това, че ..." и по-нататък се описва фактът или обстоятелството, удостоверявано с този документ;

7. длъжност, печат и подпис на служебното лице, издало документа.

Чл. 16. (1) Главната книга на висшето училище съдържа:

1. данни за идентификация на висшето училище и на обучаващите се:

а) наименование и местонахождение на висшето училище;

б) наименование и местонахождение на основното звено, организирано обучението;

в) първи и последен факултетен номер, вписан в главната книга;

г) датите на завеждане и на приключване на главната книга;

д) факултетен номер;

е) име, презиме и фамилия, дата и място на раждане (град, село, област, държава);

ж) ЕГН (или личен номер на чужденеца) и постоянен адрес;

з) серия, уникален идентификационен и регистрационен номер и дата на издаване на дипломата за завършено средно/висше образование, наименование и местонахождение на образователната институция, издала дипломата (за чуждестранните студенти се включва и реквизит: № на удостоверението за признато средно образование);

и) дата на постъпване във висшето училище;

к) основание за приемане на лицето във висшето училище - номер и дата на заповедта на ректора (директора);

л) дата и подпис на лицето - притежател на дипломата за средно образование, при получаването ѝ обратно;

2. данни за хода и резултатите от обучението:

а) наименование на образователно-квалификационната степен и на специалността;

б) продължителност на обучението по учебен план (название, № на учебния план, година на неговото утвърждаване);

в) форма на обучение;

г) наименование на втората специалност, придобита в хода на обучението;

д) специализация(и);

е) наименование на професионалната квалификация;

ж) регистрация на съответната учебна година и семестър;

з) промени в студентското положение;

и) резултати от проведени изпити и текущи оценки, наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, курсови работи, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в проведени практики и стажове със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план; резултати от проведени изпити и текущи оценки, поредност на изпитните сесии, успех, номер и дата на протокола, подпис на преподавателя;

к) дипломна работа - тема на дипломната работа, наименование на катедрата, име и подпис на научния ръководител, дата на предаване на дипломната работа за защита, оценка, брой кредити, номер и дата на протокола, име и подпис на председателя на изпитната комисия;

л) държавен(и) изпит(и) - наименование, поредност на явяванията, дата, получена оценка, брой кредити, номер и дата на протокола, име и подпис на председателя на изпитната комисия;

м) серия, уникален идентификационен и регистрационен номер, дата на издадената диплома.

(2) Книгата за регистриране на издаваните дипломи за висше образование съдържа:

1. наименование на висшето училище и на основното звено;
 2. първи и последен регистрационен номер, вписан в книгата;
 3. датите на завеждане и на приключване на книгата;
 4. уникален идентификационен и регистрационен номер на документа и година на издаването му;
 5. факултетен номер или друг код, идентифициращ обучаващия се;
 6. име, презиме и фамилия, ЕГН (или личен номер на чужденеца);
 7. дата на получаване на документа и подпис на получателя;
 8. длъжност и подпис на служебното лице, удостоверяващо информацията.
- ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

§ 1. Висшите училища могат да издават други документи, както и да включват допълнителни реквизити, отразяващи спецификата на обучението.

§ 2. Дубликати на документи по чл. 1, ал. 1, т. 2 - 8 се издават по реда на чл. 5.

§ 3. Студентите имат право да получат Международна идентификационна студентска карта (ISIC), одобрена от ЮНЕСКО (UNESCO), върху която е изобразен отличителният знак на висшето училище.

§ 4. Свидетелството за призната специалност в системата на здравеопазването след завършено висше образование се издава при условията и по реда на наредбата по чл. 87, ал. 3 от Закона за народното здраве.

§ 5. Свидетелството за успешно завършен подготвителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език за чужденци - студенти, специализанти и докторанти, се издава при условията и по реда на Наредбата за държавни изисквания за приемане на студенти във висшите училища, приета с Постановление № 79 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 40 от 2000 г.).

§ 6. Свидетелството за придобиване на професионално-квалификационна степен и Свидетелството за професионално-педагогическа специализация се издават при условията и по ред, предвидени в наредбата съгласно чл. 39, ал. 4 от Закона за народната просвета.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. Висшите училища внасят за регистрация в Министерството на образованието и науката образците на документите по чл. 1, ал. 1 и 2 в срок 3 месеца от влизането в сила на наредбата.

§ 8. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 3, т. 11 във връзка с чл. 7 от Закона за висшето образование.

§ 9. Отменя се Наредбата за единните държавни изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 151 на Министерския съвет от 1997 г., (обн., ДВ, бр. 31 от 1997 г.; изм., бр. 59 от 1997 г.).

§ 10. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1
към чл. 7

.....
наименование на висшето училище
ЕВРОПЕЙСКО ДИПЛОМНО ПРИЛОЖЕНИЕ

Настоящото приложение към дипломата следва модела, разработен от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО/ЦЕПЕС. Целта на приложението е да осигури достатъчни и независими данни, които да съдействат за подобряване на "прозрачността" и за безпристрастното и справедливо признаване на документите за образование и професионална квалификация (дипломи, степени, сертификати) в международен аспект. То съдържа описание на същността, нивото, контекста, съдържанието и статута на обучението, което е преминато и успешно завършено от съответното лице - притежател на оригиналния документ, който удостоверява квалификацията и към който е прикрепено приложението. То не трябва да съдържа никакви качествени характеристики, приравнителни оценки или предложения относно признаване. Трябва да бъде въведена информация във всичките 8 секции на приложението. Ако не е предоставена информация в някои от секциите, подробно трябва да се обяснят причините за това.

1. Информация, идентифицираща притежателя на квалификацията:

1.1. Фамилно име:

1.2. Собствено и бащино име:

1.3. Дата на раждане (ден/месец/година), място на раждане, държава, гражданство:

1.4. Факултетен номер на студента:

2. Информация, идентифицираща квалификацията:

2.1. Пълно наименование на квалификацията (изписва се на български език) и ако квалификацията отразява общоприета титла/звание (доктор, инженер), тя се отразява (изписва се на български език):

2.2. Професионално направление за придобиване на квалификацията:

2.3. Наименование и статут на висшето училище (държавно или частно), осъществило обучението и присъдило квалификацията (изписва се на български език), акредитация:

2.4. Наименование и статут на институцията (ако е различна от 2.3), която е администрирала обучението (изписва се на български език) и акредитация:

2.5. Език(езици), на който е проведено обучението/изпитите:

3. Информация за равнището на квалификацията:

3.1. Равнище на квалификацията и нейното място в националната образователна система:

3.2. Официална продължителност на програмата за обучение (в седмици или в години) и действителната учебна заетост на студента:

3.3. Изискване(ия) за достъп:

4. Информация за съдържанието на обучението и получените резултати:

4.1. Форма на обучение:

4.2. Изисквания на програмата (съществуващи нормативни изисквания, осигуряващи придобиването на квалификацията):

4.3. Описание на програмата (например модули на обучение или изучавани учебни дисциплини) и индивидуални оценки, нива/кредити, получени от студента: (ако тази информация се намира в официалното приложение към дипломата, тя трябва да се използва в тази секция).

4.4. Прилагана(и) система(и) на оценяване, както и (ако това е приложимо) обяснение за разпределението на оценките и скалата за оценяване:

4.5 Място на квалификацията в националната система за висше образование (изписва се на български език):

5. Информация за функцията на квалификацията:

5.1. Достъп до следващо академично обучение:

5.2. Достъп до професия:

6. Допълнителна информация (характеризираща висшето училище и квалификацията):

6.1. Допълнителна информация:

6.2. Други източници на информация:

7. Заверяване на приложението:

7.1. Дата на издаване:

7.2. Име и подпис на упълномощеното лице, издало приложението:

7.3. Длъжност на упълномощеното лице:

7.4. Официален печат на институцията, която гарантира автентичността на приложението:

8. Информация относно националната система за висше образование (изготвя се от националния ENIC/NARIC център към Министерството на образованието и науката):

Притежателите на диплома за завършено средно образование имат право да продължат образованието си без ограничения в избора на висше училище. Приемът във висшите училища се основава на успешно положени приемни изпити. Видът и броят на тези изпити се определят от висшите училища и са тясно свързани с техния профил. Изискванията за приемане на студентите, зависещи от типа висше училище и конкретните специалности, включват писмени състезателни изпити (един или повече), тестове (различаващи се по обем и структура) и представяне на диплома за завършено средно образование. Автономията на висшите училища им позволява да определят сами изискванията за прием всяка година. Процедурата за кандидатстване за всяка специалност се определя всяка година и се публикува в справочника на съответното висше училище.

Системата на висшето образование организира обучение след завършено средно образование и се състои от следните степени:

Първа степен с минимален срок на подготовка по учебен план 4 години, като на завършилите се присъжда образователно-квалификационна степен "бакалавър".

Втора степен с минимален срок за подготовка 5 години, или не по-малко от една година след степента "бакалавър", като на завършилите се присъжда образователно-квалификационна степен "магистър".

Трета степен с минимален срок на подготовка 3 години след придобита образователно-квалификационна степен "магистър", като на завършилите се присъжда образователна и научна степен "доктор".

Обучението в степента "бакалавър" осигурява базова широкопрофилна подготовка по професионални направления и специалности.

Обучението в степента "магистър" осигурява задълбочена фундаментална подготовка, съчетана с профилиране в определена специалност.

Обучението в образователната и научната степен "доктор" се осъществява по научни специалности. Научната специалност, по която се провежда обучението, трябва да бъде от научното направление, съответстващо на професионалното направление, в което лицето е придобило образователната степен "бакалавър".

Образователно-квалификационната степен "специалист по ..." е степен на професионално висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на подготовка 3 години. Завършилите колеж могат да продължат образованието си в образователно-квалификационна степен "бакалавър" при условия и по ред, определени с държавните изисквания или с правилника на висшето училище.

Диплома за завършена степен на висшето образование се присъжда след успешно изпълнение на всички задължения, предвидени по учебен план, независимо от календарния срок на обучение.

Приложение № 2
към чл. 7

.....
higher education institution
EUROPEAN DIPLOMA SUPPLEMENT

This Diploma Supplement follows the model developed by the European Commission, Council of Europe and UNESCO/CEPES. The purpose of the supplement is to provide sufficient independent data to improve the international 'transparency' and fair academic and professional recognition of qualifications (diplomas, degrees, certificates etc.). It is designed to provide a description of the nature, level, context, content and status of the studies that were pursued and successfully completed by the individual named on the original qualification to which this supplement is appended. It should be free from any value judgements, equivalence statements or suggestions about recognition. Information in all eight sections should be provided. Where information is not provided, an explanation should give the reason why.

1. INFORMATION IDENTIFYING THE HOLDER OF THE QUALIFICATION

- 1.1. Family name(s):
- 1.2. Given name(s):
- 1.3. Date of birth (day/month/year):
- 1.4. Student identification number or code (if available):

2. INFORMATION IDENTIFYING THE QUALIFICATION

- 2.1. Name of qualification and (if applicable) title conferred (in original language):
- 2.2. Main field(s) of study for the qualification:
- 2.3. Name and status of awarding institution (in original language):
- 2.4. Name and status of institution (if different from 2.3)

administering studies (in original language):

- 2.5. Language(s) of instruction/examination:

3. INFORMATION ON THE LEVEL OF THE QUALIFICATION

- 3.1. Level of qualification:
- 3.2. Official length of programme:
- 3.3. Access requirements(s)

4. INFORMATION ON THE CONTENTS AND RESULTS GAINED

- 4.1. Mode of study:
- 4.2. Programme requirements:
- 4.3. Programme details: (e.g. modules or units studied), and the individual grades/marks/credits obtained:

(if this information is available on an official transcript this should be used here)

4.4. Grading scheme and, if available, grade distribution guidance:

4.5. Overall classification of the qualification (in original language):

5. INFORMATION ON THE FUNCTION OF THE QUALIFICATION

5.1. Access to further study:

5.2. Professional status (if 'applicable):

6. ADDITIONAL INFORMATION

6.1. Additional information:

6.2. Further information sources:

7. CERTIFICATION OF THE SUPPLEMENT

7.1. Date:

7.2. Signature:

7.3. Capacity:

7.4. Official stamp or seal:

8. INFORMATION ON THE NATIONAL HIGHER EDUCATION SYSTEM

Holders of secondary school leaving qualifications, giving access to further studies are entitled to continue their education on a higher educational level /university and non-university/, without restriction as to the choice of a higher education establishment. Admission to higher education institutions is based on successful entrance examinations. The type and number of these examinations are determined by the higher education institutions and are closely linked to its respective profile.

The requirements for enrollment, depending on the type of the higher school and the subject you are going to read, comprise written competition exams (one or more), tests (varying in volume and structure in the different higher schools), and a diploma of completed secondary education. The autonomy of higher education institutions allows them to define themselves the requirements for enrollment every year. The procedure for application is determined on annual basis and made public in the reference manual of the higher school.

The system of university higher education organizes studies after completed secondary education, covering the following degrees:

™ First degree - requires a minimum 4-year course of instruction and the graduates acquire the educational and qualification degree of Bachelor.

™ Second degree requires a minimum 5-year course of instruction, or at least one year after the Bachelor's degree, and the graduates acquire a Master's educational and qualification degree.

™ Third degree requires minimum a 3-year course of instruction after the Master's one. Graduates are awarded the educational and scientific Doctor's degree.

Training for the Bachelor's degree provides for basic comprehensive training in the respective professional field and speciality.

Training for the Master's degree provides for in-depth fundamental training combined with profile-oriented one in a given speciality.

Training for the Doctor's degree is organized in compliance with the scientific areas. The scientific speciality of the training should correspond to the scientific area of the Bachelor's degree professional field.

The educational and qualification degree of Specialist in ... is a degree of the professional higher education. That degree is awarded by colleges after studies with a duration of at least three years in a college. Holders of that degree are given the rights to continue their studies at Bachelor's level in compliance with the state requirements or the requirements of the Regulations of the higher institution.

Diplomas for completed degrees are issued upon the successful

completion of all duties included in the curriculum, irrespective of the calendar duration of studies.